

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közigazgatási s társadalmi lap.

A DEBRECZENI SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
 öt hasabos petitor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megjelenő hirdeményeknél, leengedés történik. Bélyeg minden hirdetés után 30 kr. Nyilvántári költségek minden sorra 20 kr. A hirdetések a szerkesztői irodában vétetnek fel. Az előfizetési s hirdetésdíj pénzek a kiadóhivatalba, a lap szerkesztésébe tartozó költségek a szerkesztői irodába a város háza épülete alatt (Rózsater) czimzandók.

Előfizetési feltételek:
 helyben hazhoz horvát vagy vidékre postán küldve:
 Égész évre 10 ft.
 Félévre 5 ft.
 Negyedévre 2 ft 50 kr.
 Egy hónapra 1 ft.
 Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban, a városi könyvnyomdában, (város háza épület, az udvarban balra) azután Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseiben, vidéken a postahivataloknál.

a színházat, még az előadás után négyezer adásokra felhívják külön...
 el jeggyűrűjét. Egy...
 rezet ur a helybeli iparos...
 Szaniszló...
 Szabó Antal...

Szaniszló

eskedésében...
 megjelentek:
 Zither...
 tánczdarabjai...
 rúdtól...
 lopintól...
 száz valogatott, még...
 mű, u. m. divatos táncz...
 iskolaművek és hírne...
 0% engedménytel...
 nek a zeneművek ki...
 hetsége — délelőtti...
 2 — 3 óra között esz...
 hívom a t. közönség...
 könyvtáramra.
 1 ft.
 2...
 k is eszközölhetők.

1 ft.
 2...
 k is eszközölhetők.

Szabó Antal.

hatóság székhelyén lak...
 vételár teljes felszám...
 képviseltetésük végett...
 megbízottat rendelje...
 kását az eladás jett...
 tlen a hivatalból kit...
 Simonty István ál...

EDÜS ISTVÁN,
 aljegyző.

zámu
 yzéke

gőzmalom
 nyeinek
 tés mellett.

költségmentesen, Deb...
 ztsággal nékül.

tol.
 r a m m.

emű... 25.40
 70 kil. zsacsak... 25.70
 emű... 25.40
 70 kil. zsacsak... 25.70
 23.30
 23.60
 24.70
 23.60
 22.50
 21.40
 20.40
 18.70
 16.80
 13.60
 11.40
 10.40
 9.20
 6.40
 4.20
 3.60
 3.40
 2.80
 16...
 11.40
 36...
 32...
 25...
 18.50
 18...
 25...
 7.50

kkal...
 ik nélkül...
 kkal...
 ik nélkül...

16...
 11.40
 36...
 32...
 25...
 18.50
 18...
 25...
 7.50
 máj 1.

Városunk 1876. évi költség-előirányzata.

Miután Debreczen városának a folyó évre szükséges költség-előirányzata az egy millió költségre is tekintettel összeállítva, s a törvény értelmében nyilvános helyen kitéve van: nem lesz helyén kívül, ha a bizottságban történt tárgyalásokat röviden szelölgetjük, s elmondjuk a kérelmeket, melyek a bizottságot ama költség-előirányzatnak megállapítására s a közgyűlésnek elfogadásáig ajánlására bírták. A számvetéség által a tanácsoshoz betér-jesztett, s onnan a bizottsághoz áttett költségvetés szerint az 1876-ik évi összes bevétel számítottat 549,035 ft 20 kr., összes kiadás pedig 607,796 ft 75 kr., és így mutatkozó hiány 58,761 ft 55 kr. Ily nagy hiány állván a bizottság előtt, mindenkéltől azt tüzte ki, hogy a nagy kiadásnál mit lehetne szigorúbb gazdálkodás, hivatali s más állományok redukciója s. ált. megkímélni. — A mennyiben a hivatalok kívánatos redukcióját a közigazgatás minden ágazatánál az általános nagy és kombinatív munkájának kellend megelőzni, s az az általános tisztújítás elkövetkezése előtt különben nem vehető keresztül: csak a hajdok, erdővédek, tizházigazdák számának lehetőséggel csökkentése, egy városi négyes fogat beszüntetése által lehetett néhány ezer forintot egyelőre meggyaldalkodni; ugy hogy a hiányt pár száz forint különbséggel ötvenezer frtra szállítható a bizottság.

Mint hogy pedig ezen 50,000 ft. hiány fedezésére alappal nem rendelkezhetünk: a tanács azt javasolta, hogy az vagy községi-adó kivétele, vagy a bellegelő értékesítése által feleztessék.

Egyetlen tagja sem volt a bizottságnak, ki a községi adó kivételét, mindaddig, míg arra a szükség nem kényszerít — ajánlotta volna, s egyelőre is úgy látszott, hogy a többség a bellegelő értékesítésében találja megújítási módját a deficit fedezésére nagy kérdésnek. Tetteik is etekintetben különböző javaslatok.

Egyik részről ajánlatot, hogy a bellegelőre vetessék ki bizonyos tökések, melynek évi kamata szolgáljon a deficit fedezésül. Másik részről helyeseltetett ugyan, hogy bizonyos összeggel terheltessek meg a bellegelő: azonban mint hogy a felveendő költségek 32 év múlva teljes letörlesztésével a deficit is azonnal megszűnik, a bellegelőre kivetett tökének csak kamata fizetessék 32 évig, s akkor a rajtlevő töké is törlesztettnek tekintvén, menjen át a bellegelő a kamatot 32 évig fizetett lakosok birtokába, minden további fizetés nélkül.

Ezen kiindulási pontjában egyező, de kivétel s eredményében egymástól lényegesen eltérő két javaslatot szemben tetetett egy harmadik javaslat is, mely azt mondja: tény az, hogy a deficitet valahonnan fedezni kell, még pedig mindaddig kell fedezni, míg a nagyközség egészen le nem törlesztetik: mert a hiány mindaddig minden évben előáll, s arról most előre kell gondoskodnunk. — Hanem kiséreljünk meg más alapokat is keresni, s ne támaszkodjunk egészen a bellegelőre, mert ha majdan ismét szükségünk lenne rá, — nem lenne mihez nyulni.

Ajánlatik tehát, hogy először a bellegelőnek fekete földi oldalán szakítsunk ki jelenleg 1000 catatr. holdat, ebből holdankint 12 frjtával, évenként várható 12000 ft.
 2. A körülbelül 7000 darab számos marhára a mostani 2.50 kr. legelőbér helyett vetessék ki még darabonként 1 ft. bejönne: 7000 ft.
 A., Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

3. Minthogy már a jövő évben az eddigi 61 helyett négy köbméteres csomóba vágatuk a tűzifa, az 5500 ölet tevo polgári illetmény kiváltási ára emeltessek fel 3 frtól 5 frtra, e két ft. emelésből bejönne 11000 ft.
 4. er A felveendő költségből tettecsk félre 300 ezer forint, s az egy teljes hiteli banknál kamatoztassék hat száztólval, bejönne 18000 ft.
 És így ezekből bejönne évenként 48000 forint: a hiányzó pár ezer forintot meg lehet gazdálkodni.

Ezen javaslatra több felől tetetett észre-vétel: a fekete földi legelő most is meglehetősen megnyirbáltot már, ha 1000 holdat elveszünk belőle, még kevesebb lesz az s a városnak azon részén lakók legelő marhának még kevesebb tápot fogna nyújtani, mint most. A legelő bért most is sokalják, legalább erre mutat a legelő marha számnak évenkénti csökkenése, ha azt egy nagy darab marhatól feljebb emelnék 1 frttal, tartani lehet tőle, hogy még kevesebb marhat fognak hajtani a különben is feltételese minőségű bellegelőre, kivált ha az 1000 holddal megkevesbitetik. — A fa competencia kiváltása többek szerint most is oly magosan áll már, hogy többen nem tartják azt érdemesnek kiváltani, ha a kiváltás árát ötenként 2 frttal emelnék, kivált ha a vágás a legtávolab eső erdő részre kerülvén, a hazahozatal is drágább lesz, a competencia annyiba fog kerülni, hogy ezen ugynevezett polgári jótétemény teljesen illuszióssá válik. A 300 ezer frtnak a nagykölsönből elvonása igen nagy nehézséggel járna.

Azon javaslatra, hogy a bellegelőre kivetendek tökének 32 évig fizetessék kamata, s akkor a töle is törlesztettnek tekintvén, a bellegelő minden további fizetés nélkül az illetők kizárólagos birtokába adassék, szintén tetették észrevételek, jelesen nem kényszerítelné senkit, hogy 32 évig folytonosan fizesse a kamatot, habár módjában áll, a tökét egyszerre, vagy legalább részenként befizetni. Ha A a tökét egyszerre, B tíz év alatt befizeti, C pedig 32 évig fizetvén a kamatot, a tökéje is befizetettnek tekintetik, — minő idopontok lesznek azok, hogy a bellegelőből öket illető rész, az A B és C kizárólagos birtokába telekkönyvileg is átíratassék. Továbbá ha 32 év múlva a kamathizetés megszűnik, rosszabb helyzetbe jön a város pénztára, mint van jelenleg. — mert ma mindig lehet még reménye, hogy ha a szükség kényszeríti, valamint eddig, ugy ezután is hozzá nyulhasson a bellegelőhöz is, s kiségitse magát egy időre: míg ha 32 év eltelével az egész bellegelő magánosok birtokába megy át, még pedig minden további fizetés nélkül, a 32 év alatt fizetett kamat legutolsó garassa is a deficit fedezésére fordítatván, semmi tökéje nem marad a városnak, s legfőbb az a kilátás lehet, hogy hatósági jogánál fogva kivesse az elkerülhetlen községi adót.

E két utóbb említett s észrevételezett javaslatot tehát a bizottság nagy többsége nem fogadta el.
 A legelőbér említett javaslat elvéré alapítva tetetett egy indokolt indítvány, mely miután több napon át tartott tanácskozásban minden oldalról megvitatottat, s elvégre elfogadtatván, elfogadás végett a közgyűlésnek is ajánltatik: elfogadás végett a közgyűlésnek azt kisse részleteiben ismertetni.

Allamgazdasági szempontból tekintve sem lehet tovább tűrni, hogy a bellegelő a városnak alig néhány ezer forintot jövedelmez, e mellett annak a lakosok sem tudják oly célszerűen használni, mintha azt másképen kezelni módjukban lenne. Azt sem lehet előrelátó embernek engedelmesen állott meg Blumenreich, a tisztelet, mit a szigorú bíró ur iránt érzett, oly nagy volt, hogy nem is gondolt azon lehetőségre, nem engedelmeskedni.

A városi törvényszéki tanácsos komolyan vizsgálva, de nem barátságalanul nézett a fiatal emberre. — Tehát a megkegyelmezés leérkezett? folytató. Örvendek rajta. Csak azt akarom önnék Blumenreich mondani, — nem azért, hogy megköszönje, hanem hogy megmutassam, miszerint a köteleesség teljesítéséig mindig meg-hozza gyümölcsét — ön megkegyelmezésével azon dicseretnek köszönheti, a mit Delmenhorst barátom örörl adott — En is meg tettem a magamét, hogy a kegyelem önnék kiszoköljem. En ugyan nem vagyok oly ábrándozó, mint a jó Delmenhorst, s tudom, hogy 99-szer a kegyelem pecsokolva van az egy gondolat, hogy a száz közül ön lesz az egy ki azt megérdemli.

„Nem tudom miként háláljam meg önnék törvényszéki tanácsos ur, mondá zavartan Blumenreich.
 „Az által, hogy rendes fizető les, s hiszem, hogy így hálálja meg. A mit tetek, hogy ebben istápoljam, az meg fog történni. (Sínált már tervet jövő élete felől? Tudja már mit fog kezdeni, nyútan szabad lett?)

helyeselni, hogy a bellegelő apródonkint sziváro-gjon, a városnak mint közszégek birtokába, a nélkül, hogy e részenkint történetesen miveletből a városnak vagy lakosságnak látszálagos s maradandó haszonra lehetne kilátás. Szükségesnek látszik tehát a bellegelő kérdését egészséges, méltányos és lehető igazságos alapokon egy csapással megoldani. E megoldásra eljött az idő. Ki tudja azt előre megmondani, hogy ha a bellegelő kérdése határozatlan időkre elodáztatik, kormány s előjáróság változás, most nem is sejtett új törvények hozatala, s más előre nem látott események miatt nem juthatunk-ekönyven oda, hogy azon bellegelő, melyet ez idő szerint mind a város, mind a lakosság legalább is kö-zösen használ, — más városok példájára egészen a város vagyonává válik.

A bellegelő tulajdonát illetőleg, különbözök a vélemények. Egyik azt tartja, hogy a lakosság tulajdona, másik azt állítja, hogy bizony az a város sajátja, hiszen a várost képviselő hatóság rendelkezett fölötté, ember emlékeze óta folytonosan. Egyik sem tudná állítást alaposan megbizonyítani. — Maradjunk tehát Horác-kint a közép uton, s engedjük meg egymásnak kölcsö-nösen, hogy biz azt közösen használta, és használja a város is, a lakosság is.

A város általi házilag kezelést nem lehet ajánlani, hűvösebb lesz azt a bellegelőt méltá-nyos feltételek alatt a házal bíró lakosság kezzeihez átadni, hogy az állandóan ott is maradjon.

A bellegelő összes területe 18,562 catatról hold, melyből ha kivesszük a felső és alsó járási kisnyílásokra, papzagra, közlekedési utakra téglá és vályogvető, vásár s egyéb terekre ki-számított mennyiséget 4562 cat. holdat, marad kerek számban 14,000 cat. hold, melyek értékileg osztályoztatván, ahoz értők véleménye szerint ki-telnek belőlük 10,000 osztályozott hd. Ezen meny-nység osztassék föl a házalbíró lakosok közt, a beltelek illetékel hűzátúni földék arányában: a hűzátúni földet nem bíró belső, ugy a kül-városi telek után is osztassék bellegelői illetmény, anynyi, mennyi a legkissebb belső telek után esik.

Hogy a bellegelő felosztott részei eladás által idegen kezébe ne kerüljenek, statutum hozandó a hatóság által, nem oly merev ugyan, mint a változtatást igénylő hűzátúni földék iránt hozatott, mely szerint a hűzátúni föld az illeto beltelek elváhatlan részét képezi: hanem oly statutum, mely elfogva a beltelek utáni bellegelőből illetményt kiki szabadon eladhajta ugyan, de csakis házal bíró lakotársának. Az, hogy egy házalbírosok szomszédjai illetőségeit is meg-veszi, nem lesz kárára az államgazdaság jól fölfogott érdekének: mert ha a gazdálkóko meg-veszi egy pár iparos, vagy tanár szomszédjai-nak földjét, terebébb földjén okosabban fog gaz-dálkodhatni: — az iparos jobban utána láthat iparüzletének, a tanár pedig nem lesz kénytelen földműveléssel foglalkozni.

A javaslat szerint egy osztályozott hold-nak méltányos illetősége 80 frtnak határozandó meg. Ezen tökét mindenkinék szabadságában álland egyszerre, vagy részletekben, de legelőbb tíz év alatt befizetni; ki a tökét részletek-ben fizeti le, a fennmaradt tökétől s száztóló kamatot köteles fizetni, míg 10 éven belül az egész tökét lezeti.

A ki tehát a tökét tíz év múlva fizetné le egy összegben, az a teljes lefizetésig fizetne egy osztályozott hold után évenként 6 ft 40 kr.
 E javaslat szerint a 10,000 osztályozott hold után fizetendő alaptöke 800,000 frtot tesz, mi ha netalán azonnal befizetették, s például „Igyekszem helyet találni; bármily sze-gényes hűzetéssel megelégszem.
 „Az nem megy Blumenreich, viszonzá a városi törvényszéki tanácsos komolyan. — Ön kereskedő volt, a mint ez előtt bizonyítványai-ból láttam, derék ügyes kereskedő, s azon pil-lanatig mit az ördöggel el nem vakítottam ma-gát, becsületes is, — de minde nem használ önnék. Büntetését nem hallgathajta el. E rend-kívüli eset annak idejében feltáratott okozott, s eléggé ösmeretes. — Melyik fonok fogadna fel önt boltjában, vagy irodájában? — Azt, hogy ön könyvelni életét élt, adóságotok csinált, s végre, hogy a zavarból kiragadja magát, bünt-követet el, — mindenki tudja, de azt, hogy ön idekint a fegyintézetben derék rendes ember lett, senki csak én és Delmenhorst barátom tud-juk. Ezt önnék egy fonké se nem tudja. — Azon tervvel, hogy újra kereskedő legyen a legköze-lebbi pár évig fel kell hagynia, legalább B^{ben} nem kap állást.
 „Ez retentő lenne! Mihez fogjak akkor? — En nem tanultam semmit egyebet! kiáltá Blu-menreich kétségbe esve.
 „Nem kell a bátorságot rögtön elveszteni, figyelmezteté a városi törvényszéki tanácsos ba-rátságos komolysággal. — Tartsa fel fejét fiatal ember. Ön nem fog éhen halni. Mondtam már

7 száztólval kamatoztatnék, évenként 56,000 frtot eredményezne.
 A befizetett töké, ugy a tokemaradvá-nyok után fizetendő 8% kamatok is a legszigor-rubb szabályok szerint és ellenőrzés mellett, alapítványilag kezelendők, czime lenne: köz-ségi adó alap.
 Míg a nagy kölcsön egészen le nem tör-lesztetik, és így 32 évig: a befolyó kamatokból 50 ezer frt a deficit fedezésére fordítatik, 3 maradvány vagy a tökéhez csatolatik, vagy közimvelődési s más szükséges czélokra fordítatik. A város 32 év elteltével 800 ezer forint töké birtokába jutand, melynek kamataja már akkor egészen hasznos czélokra és beruházá-sokra fordítható.

Ezen a bizottság által elfogadott s elfo-gadásra ajánlt javaslat hasznai lesznek:
 a) Remélhetőleg jó darab ideig megki-méltetik a házalbíró lakosság attól, hogy köz-ségi adót kelljen reájok kivetni. A mennyiben a házalbírosokra e művelet által már községi adó alapjánál szolgáló jelentékeny töké vetetik ki, alkalom és ok nyílik arra, hogy községi adó azon lakotársainkra is vetessék ki aránylag, kik nem házalbírosok ugyan, de a városban külön-féle kényelmet élveznek.

b) A bellegelő legelői használat helyett cselezvénélküli névelési rendszer alá vétetvén, nem is tekintve a közvetlen hasznát, mit a birtoko-soknak juttat, — a város szükségéi pótlására a mostaninál sokkal több jövedelmet adand.
 c) Nem tetették ki a bellegelő azon esé-lyeinek, hogy a parancsoló szükség beálltával, apródonkint annyira elszűkíthessék, hogy mint legelő teljesen használhatlaná vájék: — sőt előre nem látott esetben a lakosság kezei köz-ül végtére egészen is kicsuszhasssék.
 Egyelőre elvenvetették némelyek, hogy a 80 frt nagyon sok oly holdra, melynek legor-szább esetben is legalább fele a házalbíró lakosság tulajdona. Ezek aggodalma később na-gyobb részben elenyészett, mert belátták, hogy annyit kell évenként bevenni, mennyi az 50 ezer forintot a legbiztosabban fedezhesse, már pedig a 800 ezer forint kamatajára okvetlenül szükség van, hogy azon deficit fedeztessék. — 32 év múlva pedig egy tekintélyes töké birtokába jus-son a városi közönség; — mert belátták, hogy egyelőre legalább a deficit fedezésére más jobb mód nem ajánltatik, ha csak a községi adó be-hozataltól könnyebb és jobb módnak nem te-kintjük.

E javaslat elfogadása után arról tanács-kozott a bizottság, hogy a folveendő egy millió frt kölcsön hovafordíttassék?
 Mindenek előtt constatálattot, hogy a fö-összegebl a záloglevelek névteréke s mostani árfoylama közt minden száz ft után 4 forintot számítva, 40,000 frtnyi különbség, ugy betáblá-zásra, bélyegekre stb. szükséges 9375 frt levo-nandók, — marad tehát rendelkezésre készpénz 950,625 frt.
 Ebből fizetendők:
 a) A város tökéadóssága 463,359 frt 88 k.
 b) ennek kamata 40,056 „ 28 „
 c) gazdasági iskola építésre 62,400 „ „
 d) Honvéd laktanya építésre 50,000 „ „
 e) Katonai raktárra 10,000 „ „
 f) Minthogy a bellegelő a folyó évben még nem jövedelmezhet, a deficit 1876-ban a kölcsönből fedezendő 50,000 „ „
 g) A város készletben levő, de pénzre mindjárt nem tehető téglá, cserép, fa s egyéb anyaga-korra előleg, forgótokéül: 50,000 „ „
 h) Elemi iskolák építési alapra 140,000 „ „

h) A parlagi pusztá kiváltására 72,500 „ „
 k) A péterfalvi gazdasági iskola a városnak jövőn birtokába, en-nek polgárikórházát alakítására 12,328 „ 84 „
 együtt: 950,625 frt — kr
 A három utolsó pont alatti összegek mind-addig míg szükség lesz reájuk, kamatra helyez-tetnek el, jöhételi pénzintézeteknél.
 Nem felelte el a bizottság, hogy a nagy kölcsön fölvetelét sürgető okok közt a fentbe-íreken kívül: a gazdasági iskola mellé építendő reál, és kereskedelmi iskolák, ugy ugyanazon épületben a reformált egyházzal kötött szerződési egyezség szerint egyházi ulésterem, levéltár, pénztári és más szükséges szobák is szolgálták, melyeknek költségtetése 107 ezer forintra számítottak; — de a kölcsön törlesztésére szolgálható alapok meg-bíralása közben kénytelen volt azon meggyőző-désre jutni, hogy e most említett építkezések ezuttal nem teljesíthetők; nem tett le azonban azon reményről, hogy városunk, a szellemi műveltség fejlesztésére s előmozdítására annyira szükséges ezen épületeket is néhány év múlva fölemeltetni bírja.

Ugy vannak értesülve, miszerint ugy a költségvetés, mint a folveendő kölcsön hovafor-dításáról készült bizottsági javaslat a közgyű-lést megelőzőleg, a közgyűlés összes tagjaiból összehívandó előleges értekezlet elő fog ter-jesztetni.

— A budapesti belvárosi választók szombaton nagy értekezletet tartottak; melyen Királyi Pál elnököt; alelnököt Ráth Károly (iparos), jegyzőkké Toperczer János és Polony Géza, pénztárnokká Jármy Gusztáv választották meg. Az értekezlet egyhanglag Horváth Mihályt proponálta jelöltnek, kinek felkérésére egy bizottság választott.

„P. N.“ kap is ez alkalom azonnal s több (állítólagos) választópolgár nevében kér-dést intéz H. M.-hoz: vajon az önök váme-relet hiva-e? Mert különben így — ugy stb... Ugyan nem lehet a „P. N.“ annyira illdomos, hogy legalább megvárna a t. hazai program-m-beszédét?

— Tisza és Szell Kálmán bécsi tárgya-lásairól következőket távirják szombaton a „P. C.“-nak: „Ma délelőtt 10 órakor Tisza mi-niszternek hosszabb ideig értekezett Auersperg herczeggel; miatt Szell Kálmán egyik osztrák kollégájánál volt látogatón. Déli 1 1/2 órakor Tisza és Szell ö Felsége által fogadtattak hosz-szabb audiencián. A kihallgatás után az osztrák képviselőház elnökénél tettek látogatást, honnan Wenckheim báróhoz mentek ebédre.

Ma este Andrassy grófnál bál lesz, melyen miniszterünk is meg fognak jelenni: A nap folyamában Tisza miniszterelnök a külügy-miniszterium egyik tanácsosát is fogadta. — A pontosságnak és a tudósítás „kimerítő voltának“ kedvéért az említett köznyomat tudósítás után mi is fölgyezvünk, hogy miniszterünk tegnap este a Carltheaterben voltak és megnézték a „Fatiniázt.“ — A darabról sok dicseretet hal-lottunk.“

— Rövid hírek. A népiskolai ható-ságokról szóló tjavaslatot szombaton tárgyalta a közoktatási bizottság. — A belügymi-niszter körrendeletet intézett a hatóságokhoz, melyben figyelmeztet a közp. választmányt, hogy netalán még függőben levő választási költségek csak azon esetben fogadtatván el, ha február végéig betérjesztetnek. — Ujlakusy Miklós kir. biztost oly óriási kelkeséssel fogadta Karánsebes városa, minőt még e város nem látott. E lelkesedésnek oka az ottani állapotok borzalmas zavarában keresendo, melynek megszüntetését várják a kir. biztostól. — Zelka János győri püspök — hir szerint — veszprémi püspökké fog kinevezetni.

furcsa egy kis fizető, maga a szívósság, — ha-nem néha inkább az ördöghez hasonlít mint egy emberhez. — Ha igazán mérgesen vadul és dü-hösen néz öntre, talán a legjobban gondolkodik önörl. Azután multja felől lakot vessen a szájára az irodaszemélyzet előtt. Az igazságügyi tanácsos tudja honnan jön ön, ugyzinte a legközelebbi előjárója is Margolz segédbíró, ki jól vélekedik önörl: a többi ember az irodában nem tartozik tudni. Most hát istennek ajánlom Blumenreich!
 Blumenreich még egy pár háládozó szót akart mondani, de a városi törvényszéki taná-csos nyersen félbeszakította. — Nem! Tettekkel köszönjön ne szavakkal! De most még idom sincs önt meglhallgatni. Delmenhorst barátomthonna?

„Igen, városi törvényszéki tanácsos ur — szabad tartóztatni nem. — A városi törvényszéki tanácsos e szavaknál még egyszer nevetve intett Blumenreichnak, azután folytatá menését ken-dőjével hűs léget levegőre magára. Blumenreich volna szive meyléből közzönni neki, de nem volt szabad, s így elhárította, hogy tettek által mutatja meg e derék embernek, miszerint se-gélyére méltó volt. Nehéz, csaknem eltipró gondtöl emlékeivel ment Blumenreich a B^{be} vezető homokos uton tovább. (Folyt. köv.)

ELTÜNT.

Elbeszélés.
 Irta: STRECKFUSS ADOLF.
 ELSŐ RÉSZ.
 (28-ik folytatás.)

A gyűlölet, melyet akkor Blumenreich érzett, már rég elhalt: de nem a félelem, mely-vel e szigorú ember iránt viseltetett. Ezen em-bernek, kitégész multját tudta, nem mert szaba-don és nyíltan szemébe nézni, zavartan szó-nélkül viszonzá a közsöntést, miatt kalapját levette s gyorsan távozni akart.
 De a városi törvényszéki tanácsos nem eresztette oly hamar. A vaskos ur meg állott, fehér zsebkendőjével felszárította az izzadság cseppeket, miket a forró júliusi délután az ár-nyéktalan ligetben tett megerőltető menése által nagy homlokára gyöngyökre szedett, s midőn Blumenreich köszönve tovább akart gyorsan sietni, rákiáltott: Aljon meg jó barátom! Még egy pár szavunk van egymással beszélni valónk.

Holmiégymás Deák Ferenczről.

Deák Ferencz. Lapunk egyik tisztelt barátjától s volt orsz. képviselőtől veszszük ez érdekes sorokat. Az 1848-diki országgyűlés őszi idényén, midőn minden perc új meg új híreket hozott, sokszor egész napon át együtt maradt az országgyűlés a redoute nagy termében, egy része a folyosók sétált, más része a Dunára néző úveges nagy erkélyen beszélgetett, s csak mikor Pázmány Dénes elnöki csengetttyje megszólalt, öszönlött vissza mindenünnen a képviselők serege.

FÖVÁROSI HIREK.

A nemzeti kaszinó fényes pikniket fog rendezni. A részvényűj 100 forintban megállapítva, s a rendezést hg. Czerowetinszky és gróf Batthyány Elemér vállalták magukra. Özv. gr. Bethlen Pálné egyike azon főúri hölgyeknek, kik életük emlékét nemestettek örökítik meg, e hó 12-én jobblétre szenderült. Az idej jogászból jövedelme, a költségek levonásával 1027 frt 91 kr és 20 francot tesz, mely összegből a felhizetésekre 960 frt és 20 kr esik. Horn Ede özvegyének és árvaínak ingóságai közelebb árverés alá kerülnek. A Népitanító Lapja, melyet az ország szubventionál, Deák Ferencz haláláról egy szóval sem emlékezett meg. A koresolya-bál, melyen a bánya tisztét gr. Zichy Pálné teljesítette, fényesen sikerült. A négyeseket 250 pár táncolta. A Toldy Ferencz születési házához megjelölendő emléktábla már készen van, tegnapelőtt mutatott be a fővárosi hatóság. A fővárosban tegnapelőtt éjjel roppant hóvihar volt. az utcákat térdig érő hó borítja. Budán a városmajor-utcában tegnapelőtt éjjel 7 farkas barangolt s ellenük vadászatot rendeztek el.

VIDÉKI LAPSZEMLE.

E rovat t. olvasóink előtt nem új, csak hogy régen pihen. Pedig közeli vidékünk társadalmi életének megfigyelése sokkal inkább és hűvebben elérhető ily általános lapszemlék, mint sokszor hiányos vidéki levelek által. Azt hisszük, t. olvasóink tetszésével találkozunk, ha e rovatot állandósítjuk. Nagy-Váradi. Tegnapi számában cikk-sorozatát kezd a vidéki mozgalmakról a részeg és történelem terén. Az első cikkiből ityve alapos tanulmány jellemzi azt. Nem kevesebb figyelmet érdemel Márki Sándor, A Fekete-Körös és vidéké, cz. szép cikksorozata, mely a N.-Váradiában már régóta folyik. Ujdonságiból megemlítjük a szombati számában közölt margittai kaszinó-bál leírását, mely február 6-án tartott meg igen szép sikerrel. A jelen volt hölgyek közül kitüntek: Klobuszky Béláné, Schenk Emilné, Horváth Istvánné, Gaszneré Kékessy Róza, Lőkös Tilda, Baranyai Antonia, Kőkényessy Gabriella. A koresolya-bál Nagyváradon 1. hó 20-án lement, mely hölgyeknél bizonyára érdekelni fogja. Szamos. Deák Ferencz nagy hazánka emlékének van nagy részben szentelve. Leveleket közöl E. Gyarmat és Felsőbányáról. Igen hazafiatlan eljárás, hogy míg Deák Ferencz hazaforrását, addig Szatmár városában 3 bál tartott. Miért engedte a hatóság? Fajdalommal regisztrálja, hogy az ott működő szatmártársulatnak be kellett szüntetni előadásait a teljes pártolásihiány miatt. Hja, oly veszedelem ez már, mely mindnyájunkkal közös. Szabolcsi Lapok. A tanügy érdekében közöl vezércikket, élesen megátámadva a tanfelügyelő Kiss József urat, ki nem igen gondol a megye iskoláival. A Kálly-család egy szép tetteről értesít, melyet két levél világosított meg. Egyiket Kálly Jenő írja Pulszky Ferenczhez, felajánlván a család nevében ennek régi 3 bíres levéltárát a múzeum számára. — másik levelet pedig Trefort miniszter írja Kálly Ódonhoz, megköszönvén a család hazafias tetteit. Benne van Nyiregyházi városának felirata a megyei székhely tárgyában, melyhez egészen közlése után mi is fogunk pár szót szólni. Hírei közöl megemlítjük, hogy a csegei gyógy-szertári jogot 1 szótöbbséggel Kardoss Géza nyerte el. Szatmármegyei Közlöny. Első cikkük Deák Ferenczről szól Piachy Bertalan, Zólyomgyejei képviselő tollából, míg a nagy hazafiatlan temetéséről Szépfaludy O. Ferencz ismert író értesít. Van benne figyelemre méltó bécsi levél és tárcza. — A „Nagy-Károlyi” ugyancsak ott megjelenő hetilap Zichy Antal

NAPI HIREK.

A helybeli növényzet f. hó 24-kén a „Fehérlő” nagytermében, az árva házájára közvacsorát rendez, melyen a kiszolgáló pinczer női szerepet előkelő hölgyeink, saját izlésük szerint készítet cretonne, porcelain s calicojelmezekben fogják teljesíteni. Az ételek és italok ára feleslegesen éppen nem leendő, mert egy adag étel kenyérrel együtt 1 frt-ért lesz kapható, a mely ár, tekintve a célt, melynek megvalósítására városunk nem keblüi hölgyei oly erőlye, s buzgóssággal törekednek, epen nem mondható felette soknak Zenedül Balázs Kálmán zenekara van szerződve. — Ohajtanló volna, hogy e jótékonykezű estély megérdemelt pártfogásban részesüljön, s ne jutna ideibőljaink némelyikének szomorú sorsára. Felhívjuk azért e közvacsorára, — melyen vidéki hölgyek is működnek közre — városi közönségünk figyelmét, szerencsétlenségik minél nagyobb számban megjelenésükkel, igyekedjenek segíteni azok, — kiknek senkjük nincs, a szegény Ára gyermekeken — filicereiket bizonyára nem cserla fogják áldozni! — Szűcs Mihály, gazd. tanintézetű tanár ur kolnap fogja megkezdeni azon felolvasások sorozatát a városi háza nagytanács-termében, melyeket a gazd tanintézet derék tanári az általunk jelzett időben folytatni fogok. A felolvasás tárgya: „A földkéreg képződésének korszakai”, melyet a t. tanár ur felette érdekes mutatóanyagokkal fog kísélni: kezdete 6 s vége körülbelül 7 óraker lesz. — Felhívjuk e tanulmányos, s vonzó előadásokra t. közönségünk figyelmét s bizton hisszük, hogy derék felolvasónk kelő s már a mult években is tanúsított látogatottságnak fognak örövendeni. — Szobeli nyilvános tárgyalások tartattak pénteken a fenytő törvényszéken, jelesen pedig B. Varga Péter h. bűzőrményi lakos zsarolás büntényéért 2 havi börtönre, — Máte Imre, Kötélverő András, Szóvati András s Horváth György érselemyeni lakosok sulyos és könnyű testi sértésért párosított nyilvános erőszakoskodás büntényéért 6, 5, 2 és 1 havi börtönre ítéltettek el, mely ítéletekbe csak a két utóbb nevezett vádlott nyugodott meg, s büntetését azonnal megkezdte, a többiek valamint reájuk nézve a kir. ügyész felebebezzt; végre tolvajlással terhelt és elő nem állott Sallai András h. nánási lakos irányában nyomozó levél kibocsátása országsszertei köröz-tetése elrendeltetett. — A közelebbi keddre ki vannak tűzve: Kis Sámuelné vizsgálati fogoly lopási ügye, aki az öz. Molnár Sámuel boltjából egy 30 ft 60 kr értékű liszter-csomag eltulvajlásán éretett rajta. H. Mervó Lajos polgári lakos sulyos testisértési ügye. — Fazekas Ferencz, László József, Harsányi János, Jerémias Imre, s értelmi bűnszerző Ládigos Filop h. szoboszlói és m. pályui illetőségű egynék, sulyos testi sértés abbí büntényesség és verekedés miatt indult s lefolytatott ügyök. — Az ügyvéd kamarából. A debreczeni ügyvédi kamara által a beszerce-bányai ügyvédi kamara megkeresése folytán közhírre tették, miszerint a beszerce-bányai kir. törvényszék 129.876. sz. a. értesítése szerint azon ügyvéd által ellenjegyzett beadvány csak ügy-fogadatik el, ha az magyar nyelven szerkesztve nyujtatik be. — Kelt Debreczenben az ügyvédi kamara választmányának 1876. febr. 6-án tartott üléséből. Simonffy Sámuel, elnök. — Özv. Tóth Jozsefné Tóth Ferencz járásbíró ur édes anyjának temetése tegnapi

VEGYESEK.

Egy új óriási gyilkossági kísérlet. Az „Opinion d'Univers” írja, hogy az antwerpi öbölből Belgiumba érkező gőzös, a rajta levő 150 utazóval egy az iszonyu Thomas által Bremerhavenben elkövetett gonosztervez hasonló bűntudomány csaknem áldozatává lett. A futók a szén között 7 óporral telt ládát találtak. Debreczeni színház. Bérlet. Szűnet. Szerdán, febr. hó 15-én adatik: UTAZÁS A FÖLD KÖRÜL 80 nap alatt. Felelős szerkesztő: Szabó Antal. NYILTTÉR. *) Roma locuta est! — Békeffy ur válaszolt! S a mint rópiratomban jó előre jeleztem, válasza gazdag tárlházat képezi az újabb ferditéseknek s rágalomnak. Es arezképét egy újabb esetvonással tökéletesíté. — Egyelőre tehát csak annyit, hogy — mihelyt idom engedi — minden ügyesen csoportosított, s ellenem bizonyítási látszó okmányai daczára (melyek közlésére nem tudom: van-e irásos felhatalmazása?) — minden tételt semmivé fogom — mihelyt idom engedi — minden ügyesen csoportosított, s ellenem bizonyítási látszó okmányai daczára (melyek közlésére nem tudom: van-e irásos felhatalmazása?) — minden tételt semmivé fogom — ha eddig csak rágalmozó volt: most már impertinens rágalmozó vá lett! — Addig is azonban szükségesnek látom kijelenteni, hogy a „fövilágosításban” említett „stiller Co.”-ról, továbbá azon hallgatokról, kiket én magamhoz hívtamam s izgatam volna, én mindaddig nem fogok „fövilágosítását” adhatni, mig öket velem B. ur szives nem lesz megismertetni; mert én ilyeneket nem ismertem s nem ismerem. Debreczenben, 1876. febr. 14. Molnár Lajos. Fehéreműek tisztítása. Gallérok, kézelök, függönyök, női és férfi fehéreműek tisztítása egy bécsi mosó intézet által a legrövidebb idő alatt eszközöltetik. Holvay Gyula kereskedésében. Az első debreczeni árverési intézetben — e héten árverés nem tartatván, — árverésen kívül következő tárgyak igen jutányos árban kaphatók, u. m.: arany és ezüst lánczok, órák, gyűrűk, medaillonok, függök, inggombok, pénzek, melltek, ezüst evő eszközök, tajtpipák, tajt és borostyán szipkák, színházi és tábori látszóvegyek, sorsjegyek, fegyverek, fali és jászó órák, férfi és női ruhák, fehéreműek stb. *) Az e rovat alatt közöltékert nem vállal felelősséget A Szerk.

Előfizet

helyben hazhoz. Egész Félére Negyed Egy hó Előfizetési hely városi könyvtár épület, az udvar K. Lajos és ifj. C. kézfésékben, vid

Debreczen

Külföldi polg. rosz. zürichi stb.) méleti igazságot, alakszerepének ségesek, mint a sz. azt s-ajkban gyak. Nálunk a sz. mai közé tartozik zése. Ha megmond a külföldi polg. jogi elvet, ugy ige fel azon intézke végrendeletek érv. tatik tanu. Azon érvek. lográfi végrende. tentijára felhozna demel figyelmet, n zés, a végaka. nak megkönt. Es ez tagadhatatl. rendelések sokka szeriubb, sokkal a végrendeletek aka pán a nyilvánosság zésének fölelmeb. bke felzavarása nem tesz végren. azon kis utánjárás mezesét eredmény. hogy a tanuk né veszedélynek tegy ratát? mert azon e hívása bármennyi nyek által gátolhat vétel, mi a kedve. nél látható. A ny. pedig félni anny van, mert a tanuk sége beand gyöke okban. I. Ha tehát „mi okvetetlen csak u. Nem szükség. thema bizonyításá sokkal inkább meg még mindig s mé. ne találnák a bün. kényelem könnyü. A végrendeletek kérdések kérdése, mohón rohan a vil. kalom eszabító, bizo lajstromának telés. A tanuk nélkül alkalom pedig esá az ellenvelemény. holográfi végren. jellege nem fogja sok számát — ez csegtető alkalom-e melyeket nem láto az irás meghamis sokszor testileg tö akaratára gyakoro. Megírja a vég. írja, lepecsételi s e azon tudatban, hó. nak gyakorlati érv a törvény. Igen, a végrendelet? Oh, a. ügyes Boskö akad szerető körében, k. elkövetett sikkas. gyon drágának a. A „Debreczeni E L T. Irtá: STREO. EL. (29-B. Delmenhorst ig. városi törvényszéki t. nagy örömöt okozott, nagy volt, mert egy. elcsúsz. látogatásán G. szerű szoretrendítő elvette botját, kalapp. tólt az asztához, egy. nullhatatlan meg ké. uralkodó türhetelen vós szobában meghü. térére ugrott, kinek. hogy nem fog kézni. k. esékylséggel megörve

H I R D E T É S E K.

Azienda Assicuratrice Biztosító társulat Triestben. Van szerencsénk a p. t. feleket, kik intézetünknel nyeremény-részletre biztosítvák — értesíteni, miszerint az 1875-ik évi nyeremény-részlet az évjáradék 66 20/100 vagyis 2/3-ába állapított meg, melyet az illetök alólírott irodájában (Széchenyi-utca, a posta-hivatal mellett) felvehetik. Debreczen, 1876-dik évi február hóban. K a t z J a k a b, Az „Azienda Assicuratrice biztosító társulat debreczeni főügynöke. Tiszavidéki vasut. Megnyitása Halmaj megállapodási állomásnak. Folyó évi február hó 15-én a miskolcz-kassai vonalon Szikszó s Forró-Encs között fekvő 235. számú örháznál Halmaj ne új megállapodási hely, személyek s uti-podgyász felvételével fog megnyitattni, mely naptól kezdve ezen állomás-nál az ezen vonalon közlekedő vegyes vonatok az életre, ha utasok ott be- vagy leszallani kívánnak, egy perczig fognak időzni. Budapesten, 1876. évi február havában. 1—1. A főigazgatóság.

Árverési hirdetmény. Debreczen sz. kir. város tulajdonához tartozó ugynevezett katonai őrtanyából alakított bolt, és az azzal egy fedél alatt álló piac-kisujtatai mészárszékek bérbeadása iránt újabban tartandó közönséges árverés határidejéül e folyó évi február hó 17-dik napjának d. e. 9 órája lévén a városház nagytermébe hatóságilag kitézve: arra a bérleti kívánók azon figyelmeztetés mellett hivatnak meg, miszerint az árverési feltételeket a számvévo-hivatal szobájában megtekinthetik. Kelt sz. kir. Debreczen város gazd. tanácsának 1876. január 31-dikén tartott nyilvános üléséből. Bészler Lajos jegyző. 44. sz. 1876. 3—2. ELADÓ HÁZ. 37, 4—4 Debreczenben a Sziv-utcán (piacz) 2004 sz. a. kőből épült boithajtásos jó állapotban levő cserépfedélű ház, mely áll négy szobából, egy konyha és kamarából. Ezzel összeköttetésben egy kisebb naddal fedett épület, mely egy szobát és konyhát tartalmaz, továbbá egy kisebb köépület, cserép alatt egy nagy szobával és kamarával, istállóval, tehénállal, négy köböltajtásos pinczével, két nyilas ház után való kitünő minőségű földjével együtt, szabad kézből örök áron, kedvezo feltételek mellett eladó. Értekez-heti akár szerkesztőségünkben, akár a nevezett sz. a. lakó tulajdonossal.

Báli belépők 4 frttól—25 frtig dus választékban kaphatók: ROTT LIPÓT és Testvérénél Főpiacz, 2147. szám alatt Debreczenben.